

seenden varit den mest givande för kursdeltagarna eftersom de här konfronterats med verkliga problem och olika infallsvinklar på problemen.

Kursen avslutades med examination och för närvarande har 35 personer deltagit med godkänt resultat. Schematekniska svårigheter för vissa har gjort att de inte kunnat tentera och siffran väntas därför stiga till något över 40. Med tanke på att studierna bedrivits vid sidan om andra sk heltidsstudier eller förvärvsarbete samt att några tvingats bryta av speciella skäl måste examinationsfrekvensen anses ligga bland de högsta för universitetskursen.

Examinationen avsåg högst konkreta frågor och det har varit glädjande att se med vilken precision kulturgeografer och civilekonomer redogjort för vattnets kretslopp i naturen, utrett begreppet näringskedja och liknande.

Erfarenheterna från kursen kan alltså sägas vara ytterst goda och möjligheterna för liknande kurser att fylla en uppgift i framtiden bedömas som god. Därmed har ett viktigt steg mot en breddad och sakkunnig opinionsbildning i miljöfrågor utan tvekan tagits.

Lars Emmelin

IUI utreder lågprisimporten

Industriens Utredningsinstitut redogör i sin verksamhetsberättelse 1968 för det aktuella forskningsprogrammet, vilket upptar ett tjugotal olika utredningar.

Arbetet med en utredning rörande importen av industrivaror från låglöneländer har under året fortsatt. Av den svenska industrivaruimporten härstammade år 1967 ca 9 procent från låglöneländer (dvs u-länder enligt OECD:s definition; Portugal, Spanien, Grekland, Turkiet, Japan samt Sino-Sovjet). Textilvarornas dominans av vår industrivaruimport från dessa länder är påtaglig och har ökat sin andel från 32 procent 1960 till 41 procent 1967.

Lågprisimportens andel av totalimporten av vissa varuslag är betydande. Det bör dock poängteras att sådana importandelsberäkningar många gånger kan ge en ofullständig uppfattning om lågprisimportens betydelse sett ur de svenska företagets synvinkel. I utredningen beräknas därför sk importkvoter, dvs importen

dividerad med summan av inhemsk produktion och import, för ett antal varugrupper. Möbler är ett exempel på en varugrupp, där skillnaden är stor mellan importandel och importkvot; låglöneländernas andel av möbelimporten uppgår till 26 procent, men utgör endast 2,5 procent av summan av totalimport och inhemsk produktion. Som exempel på varugrupper med hög importkvot från låglöneländer kan nämnas råvåg och bomull (63 %), underkläder och konfektion (28 %), leksaker (21 %) och yttertrikå (21 %).

• Stagnationsindustrier studeras

Ett under hösten 1968 påbörjat forskningsprojekt behandlar de sk stagnationsindustrierna, dvs sådana företag eller grupper av företag som uppvisar en relativt sett avsevärt sämre produktionsutveckling än andra företag eller företagsgrupper.

För perioden 1959—66 var den genomsnittliga produktionsökningen för hela industrin 7,3 procent per år. Ingen av industristatistikens 11 huvudgrupper hade under denna period en tillväxt som understeg + 2 procent i genomsnitt per år. Av de 83 undergrupperna hade dock 21 en genomsnittlig produktionsförändring på mindre än + 2 procent och har i undersökningen betraktats som stagnationsbranscher. Cirka 56 000 personer är sysselsatta inom dessa branscher. Undersökningen skall först utföras på branschnivå. Enskilda företags anpassning i samband med produktionsstagnation skall där efter studeras i form av sk "case-studies".

Institutet har i samarbete med statistiska centralbyrån av den statliga reklamutredningen ombetts att genomföra en undersökning av reklamkostnaderna i Sverige. Syftet med undersökningen är att uppskatta de totala reklamkostnaderna, uppdelade på olika branscher och näringsgrenar, samt att skatta reklamkostnaderna för den privata konsumtionen, uppdelad på ett antal varugrupper.

Kring årsskiftet 1968—69 har en stickprovsundersökning omfattande 2 000—2 500 företag genomförts. En intressant uppgift för undersökningen blir att söka fastställa, vilken grad av samband som råder mellan exempelvis reklamen och fåtalskonkurrens och mellan reklam och förekomst av nya varor.

Bland verksamhetsberättelsens övriga pågående utredningar kan nämnas verkstadsföretagens storlek och tillväxt, svensk distributionsutveckling, jordbruksnäringens ekonomi samt räntabilitet, investeringsefterfrågan och tillväxt.

Torsten Löfgren